

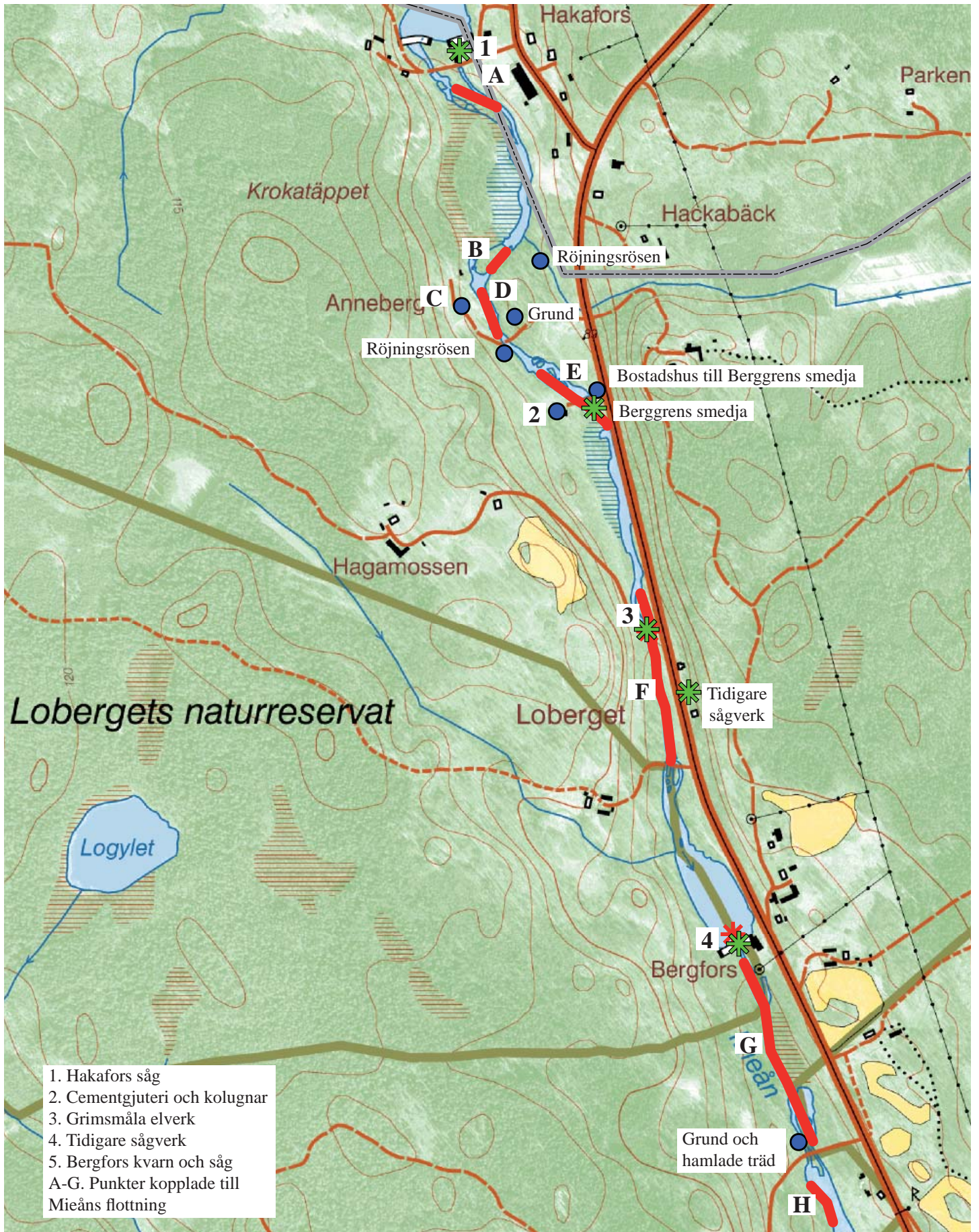

Mieån har den bäst bevarade flottleden av de dokumenterade åarna. Flera manufaktur och industrier ligger längs den nedre delen av ån, vilket kan kopplas till närheten av staden Karlshamn. Här kan nämnas småindustriområdet runt Janneberg, Strömma bomullsspinneri AB och Granefors Bruk.

I den norra delen av ån finns främst sågverk, t.ex. Johansfors och Dalfors.

Resterna efter Långasjönäs pappersbruk ligger tillgängligt i Långasjönäs naturreservat och i anslutning till detta ligger även anläggningarna i Södra Hoka. Där finns rester efter ett stärkelsebruk.

Nötabråne kraftstation är värd att dokumentera mer ingående och eventuellt föreslå som byggnadsminne.

Mieån, Hakafors såg

1. Hakafors såg ligger på gränsen mellan Blekinge och Kronoberg. Byggnaderna som ligger på Blekingesidan är i dåligt skick och håller delvis på att ramla ner i den stängda fåran. Dammen av tuktad sten och betong, utgör ett definitivt vandringshinder. Sågen lades ner 1978 och utrustningen såldes. Nya sågspånshögar och virke ligger på platsen.

Mieån, Cementgjuteri, kolugnar och Grimsmåla elverk

2. Cementgjuteriet är utmärkt på Ekonomiska kartan år 1949. Det ska ha drivits med el från Grimsmåla elverk som ligger ca 400 m nedströms. Bakom cementgjuteriet finns rester efter tre kolugnar och ett kar. De har troligen använts under andra världskriget när efterfrågan på träkol ökade. De murade ugnarna är i dåligt skick och bevuxna med sly och träd.

3. Grimsmåla elverk byggdes på 1940-talet. Byggnaden är i dåligt skick, men med viss maskinell utrustning bevarad.

Kolugn

Tidigare cementgjuteri

Kolugnarna är övervuxna

Grimsmåla elverk

Kolugn och kar

Grimsmåla elverk

Grimsmåla elverk interiör

Mieån, Olof Nilssons mjölkvarn/Loberget kvarn och såg/ Bergfors sågverk

4. År 1773 fanns en sågkvarn på platsen och under 1800- och 1900-talets början varierar kartmarkeringarna mellan såg- och mjölkvarn. Kvarnen var i två våningar. Den byggdes till 1900 och ett nytt kvarnverk installerades. Fallet på två meter lämnade drivkraft hela året och kvarnen drevs med vattenhjul. Kvarnverket bestod av ett par stenar. Idag används platsen som fiskodling och är enbart besiktad på håll, men bedöms ha litet kulturhistoriskt värde.

Mieåns flottning

Det har flottats på Mieån minst sedan år 1747. Då upprättades en karta över Mieån och Mörumsåns flottledsrensningar. Arbetet var beställt av Kronan för att forsla ekvirke på åarna. Virket behövdes till det nya örlogsvarvet i Karlskrona. Kartan visar vilka sträckor som rensats, samt vilka lastageplatser som fanns. Arbetet har en tydlig koppling till världsarvet Örlogsstaden Karlskrona.

Enligt Landshövdingeberättelsen från 1876-80 flottades virke på Långasjön och det finns två lastageplatser markerade på kartor.

August Holmberg var byggmästare och timmerman, som skrivit runt 150 uppteckningar om beredning av virke och olika byggnadsmoment. Han arbetade även som flottare på Långasjön i slutet av 1800-talet och har beskrivit sitt arbete.

I norra delen av Mieån berättas det att våfflor serverades till flottare i början av 1900-talet. Eventuellt har även senare rensningar skett.

De fysiska lämningarna efter flottningen består främst av rensningar i vattendraget där stenarna har lagts längs sidorna. Lastageplatser har anslutande äldre vägar, annars är det ofta inget annat än äldre kartuppgifter som tyder på att det ska vara en lastageplats. Ännu har inte rester efter några trärännor hittats.

Mieån, Flottled

Den bäst bevarade delen av flottleden finns i norra delen av Mieån mellan gränsen till Kronoberg och bron till Lobergets naturreservat. Av de fyra inventerade vattendragen Lyckebyån, Bräkneån, Mieån och Mörrumsån, är detta de bäst bevarade miljöerna för att förstå den blekingska flottningen. Dels är det tydliga anläggningar och finns under lång sträckning, del kan man belägga ursprunget till minst mitten av 1700-talet. Vid restaureringsåtgärder för biologisk mångfald ska det tas hänsyn till området särskilda betydelse.

C. I huset serverades våfflor till flottare i början av 1900-talet.

A. Sträckning söder om Hakafors såg

Flottare. Ej från platsen. Källa: Blekinge museum

B. Sträckning söder om Hakafors såg

D. Området ska tidigare ha haft bommar som spärrat virket från att fastna.

B. Sträckning söder om Hakafors såg

D. Bultar finns nedslaget i stenar. Osäkert om de använts för att fästa avspärrningsbommar.

Mieån, Flottled

F. Uppströms Grimsmåla elverk

F. Uppströms bron till Hjularemåla

F. Nedströms Grimsmåla elverk. Tydlig struktur på rensning av åfåran. En del av stenarna har troligen lagts upp även vid kraftstationsbygget.

F. Uppströms bron till Hjularemåla. En del av stengärdesgården kan vara från rensningar i ån.

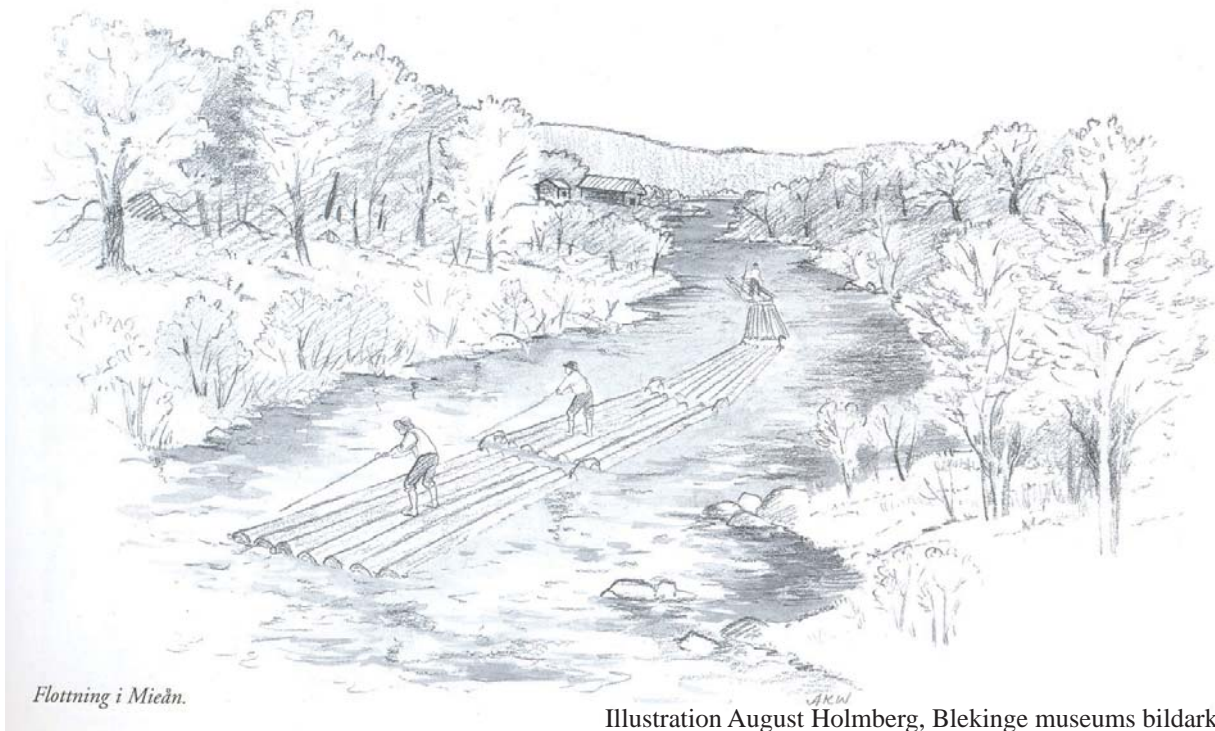
F. Uppströms bron till Loberget

F. Nedströms bron till Loberget. Otydlig rensning

F. Uppströms bron till Hjularemåla. Rester efter rensningar?

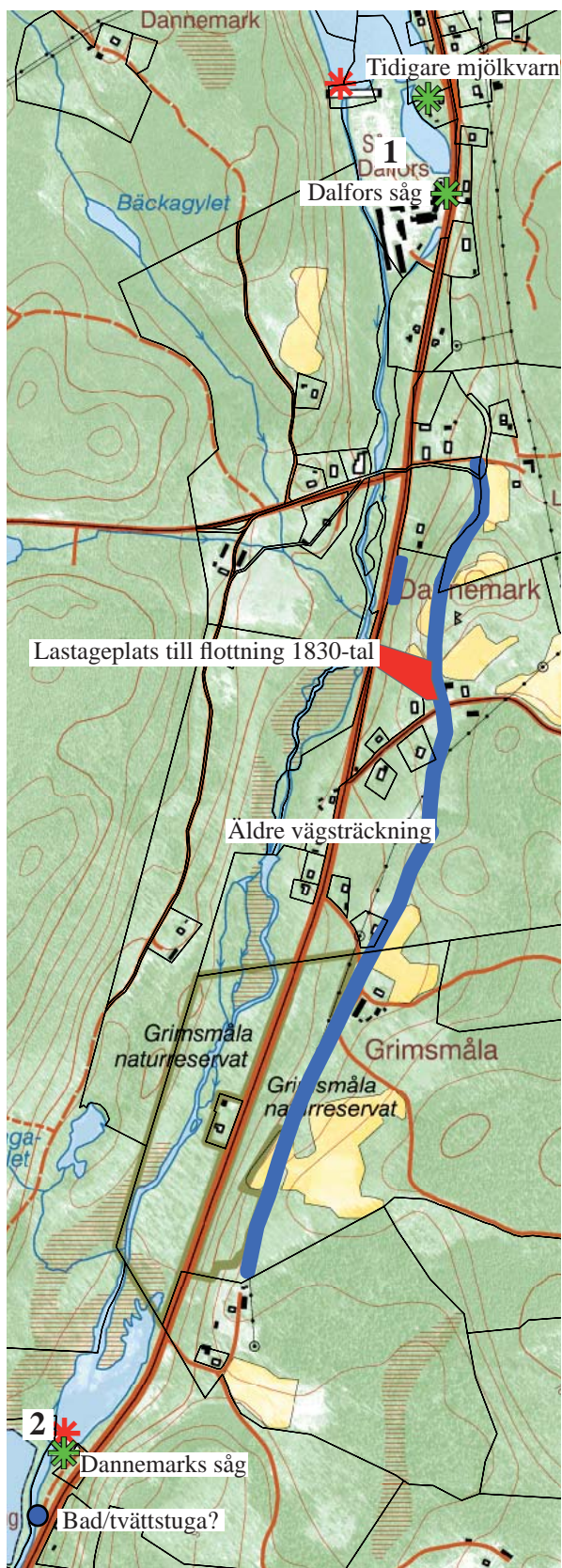

Beskrivning efter anteckningar av August Holmberg

Det tog ungefär tre dagar att flotta i rader från Mien till Froarps sand. Löst virke tog längre tid. Både sågat och osågat virke flottades, t ex ved, bjälkar, sparrar och däcksplank. Den minst riskabla flottningen var den som gick i hopfästade rader. Då kunde flottaren ha styr på en större mängd virke samtidigt.

”När nu hela partiet var sågat, skulle flottraden förfärdigas. Detta tillgick så, att i båda ändar på varje stock borrades ett hål, genom vilket en vriden, grov björkvidja stacks, och när sex eller sju sådana stockar lagts i bredd och förenats med sådana vidjor, som i yttre stockarna fasthöllos medelst en hårt inslagen dubb, hade man den horisontala sammanhållningen klar. I vardera av ytterstockarnas ändar borrades nu ett lodrätt hål, vari nedstacks en vidja, som höjde sig i en bukt, sex à sju tum, varpå vidjans andra ända stacks i ett hål i nästföljande flottes ytterstock, samt kilades fast i båda ändar.” (Falk, 1933, sid 115)

Mieån, Dalfors kvarn och sågverk

1. Kvarnplats från mitten av 1800-talet, eventuellt tidigare. Såg- och mjölkvarn från tidigt 1900-tal. Sågverket är inte i bruk idag, men kraftstationen används. Dammen byggdes 1965. Det är mer dämt idag och endast en ränna kvar av tidigare fem. Resten är igenfyllda. Potentiellt intressant att studera området vidare då ingen invändig besiktning gjorts.

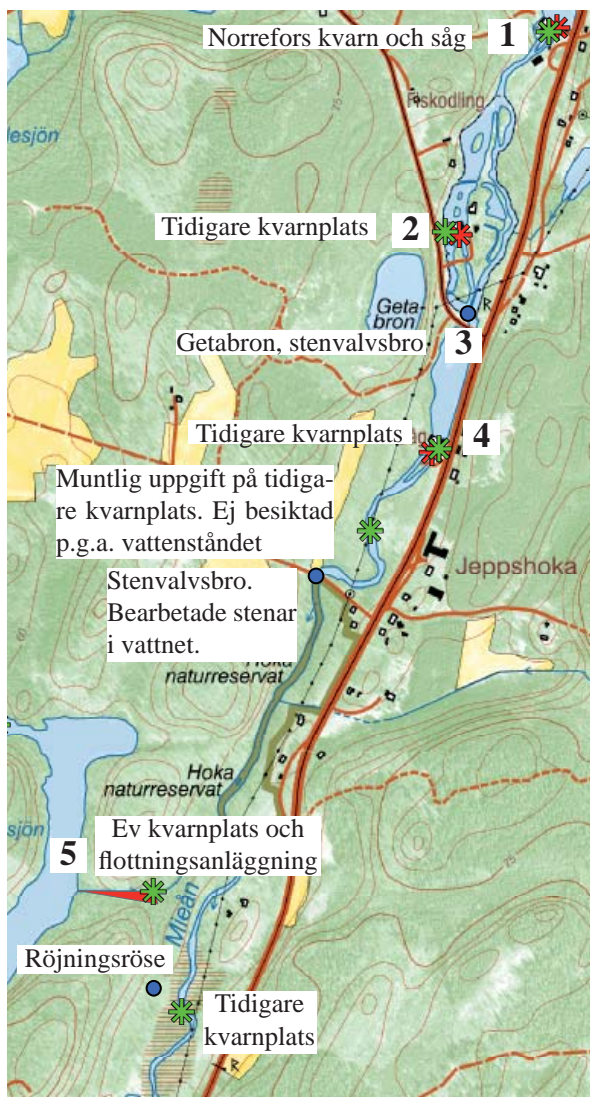

Mieån, Dannemarks/Axel Svenssons kvarn och såg

2. Dannemarks/Axel Svenssons kvarn och såg. Byggnadsåret är okänt, men den finns inte med på Generalstabskartan år 1869. I slutet av 1800-talet drevs anläggningen med två vattenhjul. Sågen var verksam fram till 1950-talet. Dammen byggdes om 1972 för att upprätthålla dämningen av ån. Visst vatten avdelades till fiskodlingen nedströms, men den verkar inte vara igång nu. I området finns flera grunder. I kvarngrunden finns fortfarande hjulstocken till ett underfallshjul utskjutande över rännan och kuggjul med trækuggar kvar.

Mieån, Norrefors övre/Norra Hoka såg/Norrefors kvarn och sågverk

1. Kvarnplats minst sedan tidigt 1800-tal. Kallades Norra Hoka såg på rågångsåtgärd från 1819. Elverket har använts för att driva hyvleri och hushållsel. Eventuellt har ett omlöp funnits, men det är i så fall inte funktionellt idag.

Mieån, Norrefors nedre/Bröderna Bengtssons sågverk/Jeppshoka såg

2. Dammen byggdes om på 1970-talet. Det har tidigare funnits en kvarn och såg på platsen. Två byggnader från runt 1900 finns kvar, men har byggts om och ändrat funktion. Nu nyttjas dammen för fiskodling och sportfiske.

3. Getabron

4. Jeppshoka såg är utmärkt på en Rågångsåtgård från 1819. Nu kallas anläggningen för

Bröderna Bengtssons sågverk och är utmärkt som såg på Häradsekonomiska kartan från 1915-19 och på Ekonomiska kartan från 1971. Anläggningen var i drift till slutet av 1990-talet. Elkraft producerades för direktdrift av såg. Även sill- och fruktlådor tillverkades.

Intressant och välbevarad sågmiljö. Bevarande åtgärder behövs då vissa delar av anläggningen är i dåligt skick.

Getabron

Mieån, Bröderna Bengtssons sågverk/Jeppshoka såg

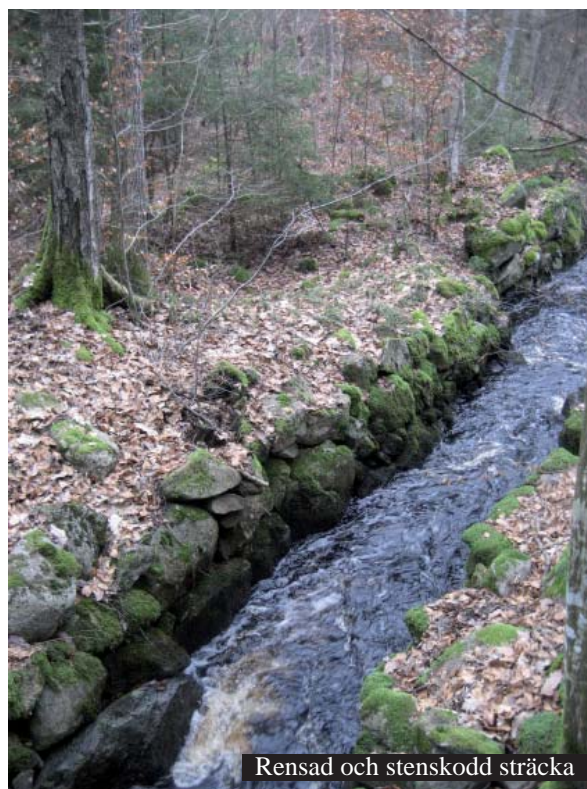
Biflöde till Mieån från Möllesjön, flottningsanläggning och ev kvarnplats

Tydlig och kraftig dammvall

Partiellt vandringshinder

Rensad och stenskodd sträcka

5. Eventuellt en tidigare kvarnplats vid bäcken som rinner från Möllesjön till Mieån. Enskifteskartan från 1824 visar byggnader, men är svåräst. En ägostyckning från 1925 visar en lastageplats. Det stämmer väl in med den rensade sträckan mellan Möllesjön och den kraftiga dammvalLEN. Eventuellt finns en kvarnränna nedströms dammen. Det var mycket

vatten och växtlighet vid besiktningstillfället. Ytterligare besiktning och kartstudier kan visa på platsens tidigare användning.

Namnet Möllesjön tyder på att det har funnits en tidigare kvarnanläggning på platsen. Bäcken som rinner till Möllesjön är inte besiktad.

Mieån, Södra Hoka

I ett köpebrev från 1778 anges att en skattlagd kvarn och sågverk ingick i köpet. Anläggningen drevs fram till 1915 enligt Sveriges bebyggelse och byggnaderna revs på 1950-talet. Välbevarad och kraftig damm-
vall, stenskodda kanter och grunder. På västra sidan rinner ett avvattningsdike ut. Det användes för att åkrarna uppströms dammen inte skulle bli fuktiga.

Ur Asarum. En sockenbok utgiven av Asarums Kulturvårdsnämnd och Asarums Sparbank från 1965.

Trädröjning är nödvändigt för anläggningens bevarande.

I området finns en stenvalvsbro med två valv i natursten och ett med huggen sten. Söder om bron ligger resterna efter en stärkelsefabrik från 1917. Den drevs med ångkraft, men behövde vatten för att tvätta potatisen. Byggnaden revs på 1950-talet.

Genom skyltning skulle nyttjandet av vattenkraften kunna åskådliggöras. Området har många besökare genom den närliggande kursgården och Långasjönäs naturreservat.

Lastageplatserna är ungefärligt utmärkta.

Mieån, Flottning i Långasjön

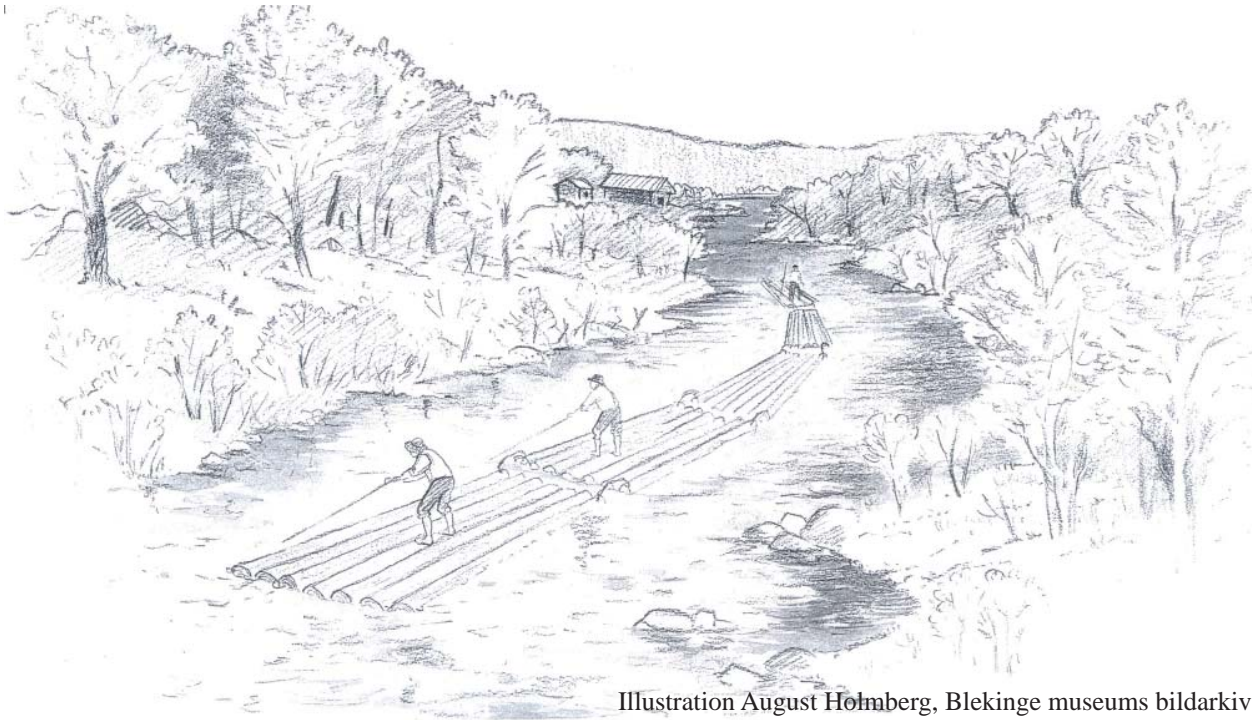

Illustration August Holmberg, Blekinge museums bildarkiv

Källa Lantmäteriet

Det gick inte att flotta timmer längre ner än Froarps sand, som var en mycket bra plats för uppdragning av timmer. Det fick inte blåsa för mycket vid flottningen över Långasjön.

Tostarps lastageplats

Froarps sand

Lastageplatser har ofta inte mer spår av verksamheten än att de är markerade på gamla kartor. Eventuellt ska det finnas rester efter flottningen i vattnet utanför Froarps lastageplats.

Mieån, Långasjönäs pappersbruk

2. Pappersbruket i Långasjönäs var i drift mellan 1762 och 1919. Då brann fabriksbyggnaden och produktionen flyttade till Forså bruk utanför Kisa. Det sägs att det brann nio gånger under brukets tid. Den sista fabriksbyggnaden uppfördes 1857 i sten till skillnad från sina föregångare som var i trä. Resterna efter stenbyggnaden dominerar platsen tillsammans med dammvallen som fortfarande är i bruk.

På en karta från 1777 finns både såg och kvarn utmärkt och enligt brandförsäkringshandlingar från år 1827 fanns det 21 byggnader som tillhörde bruket. Det var bl.a. huvudbyggnad där ägaren bodde, ladugård, stall, bränneri, sågkvarnshus, bostäder för gårdsfolket och drängstuga.

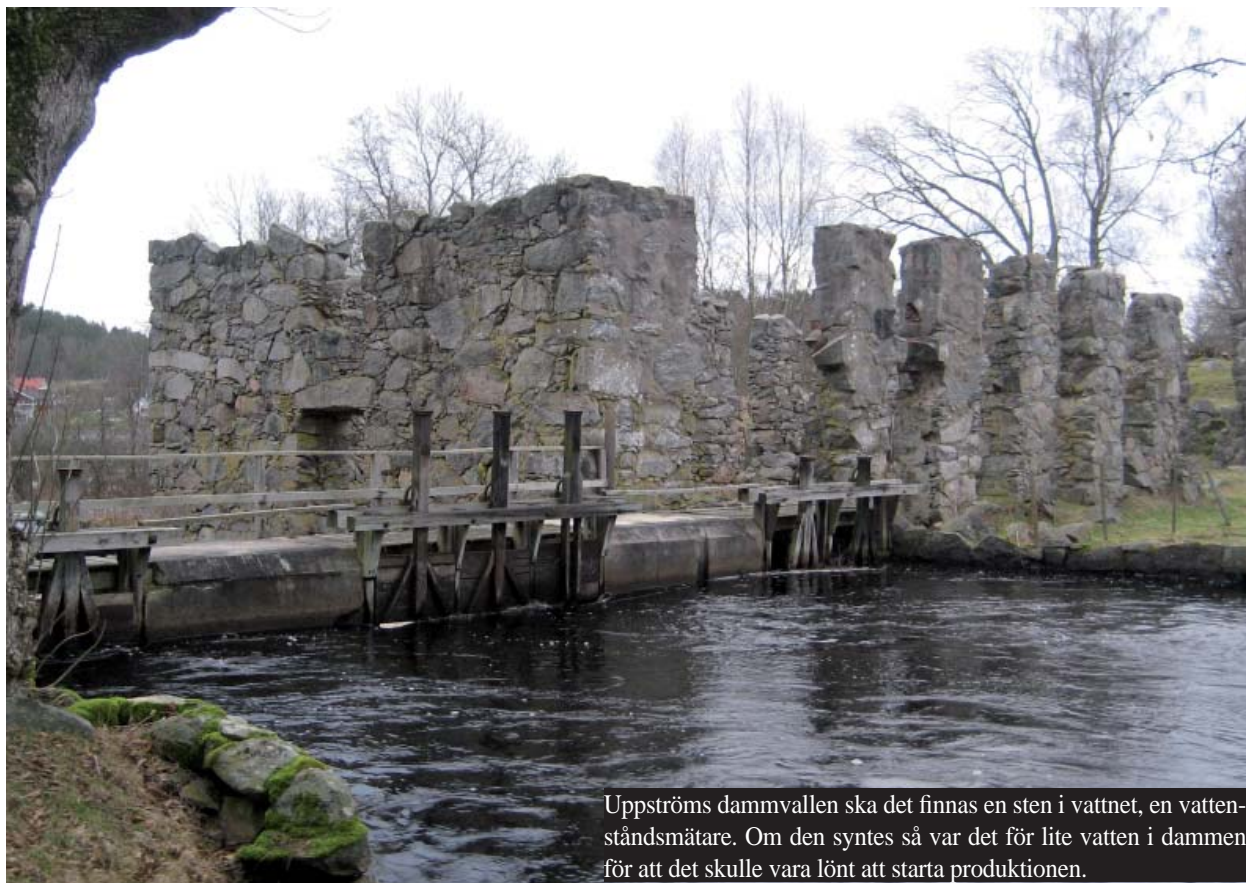
Grunder finns över hela området. Dammvallen och luckorna är i bra skick och vattenregleringen sköts av ägaren till Nötabråne kraftstation.

Lämningarna efter pappersbruket är tillgängliga för allmänheten och ingår i naturreservatet

Flera grunder och rännor finns bevarade.

Långasjönäs. En tydligare skyltning av platsen hade ökat förståelsen för vattenkraftens användning samt handpappersbrukens historia. Under 1700- och 1800-talen fanns det i Blekinge tolv stycken handpappersbruk. Av de år som dokumenterats i denna inventering fanns det pappersbruk längs Mieån, Bräkneån och Lyckebyån. Av dessa är Långasjönäs den anläggning med längst kontinuitet och som dessutom tydligast beskriver nyttjandet av vattenkraften för produktionen.

Upströms dammvallen ska det finnas en sten i vattnet, en vattenståndsmätare. Om den syntes så var det för lite vatten i dammen för att det skulle vara lönt att starta produktionen.

Mieån, Långasjönäs pappersbruk

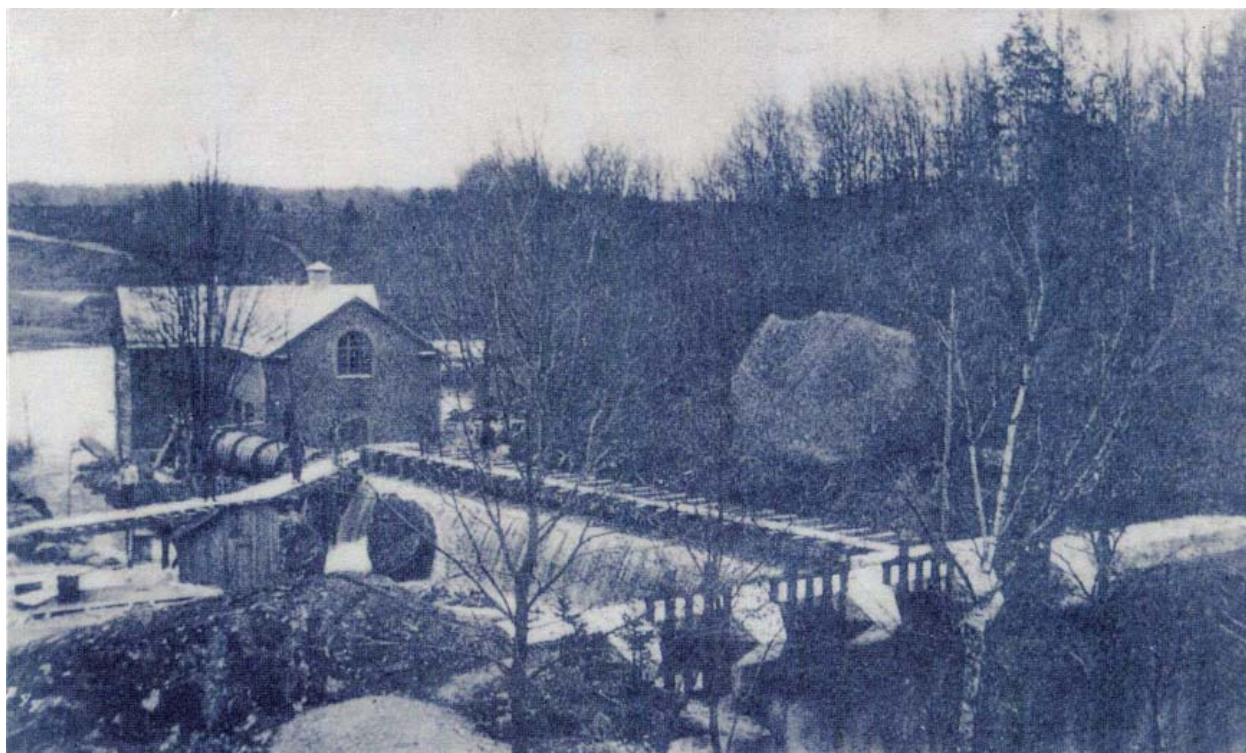
Mieån, Nötabråne kraftstation

Strömma Bomullsspinneri AB köpte fallet år 1896 och kraftstationen byggdes 1904. Elkraft levererades till bomullsspinneriet fram till 1960-talet. Efter det lades elproduktionen ner. Nuvarande ägaren påbörjade restaureringen av bl.a. trärännan och tuben på 1980-talet.

Kraftstationen med tillhörande utrustning är mycket välbevarad och har restaurerats varsamt. Turbinen är från år 1904 och inventarier finns kvar i byggnaden. Kraftstationen bör utredas som ett framtida byggnadsminne.

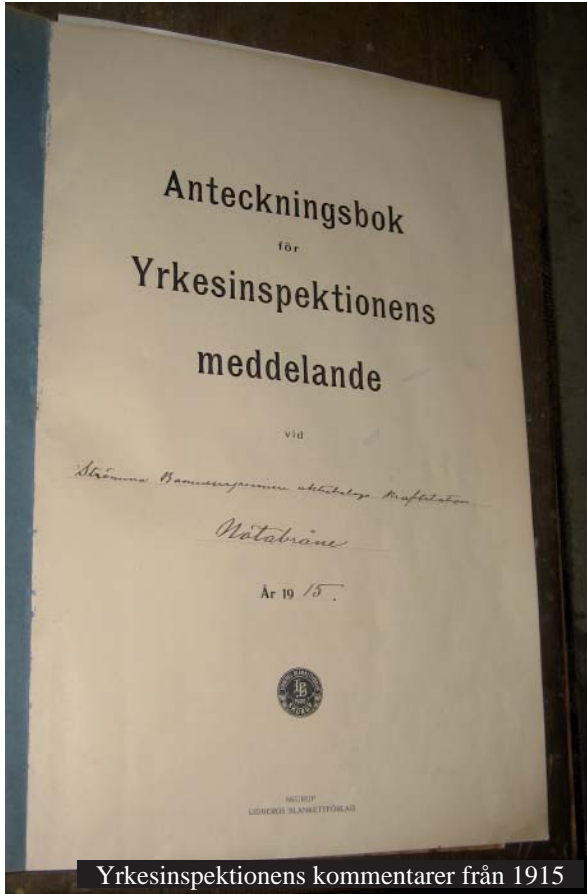

Innan kraftstationen byggdes fanns en kvarn på platsen. Grunden finns kvar och den stora stenen på målningen ligger fortfarande i åfåran. Målning av Nils Brorsson, privat ägo.

Asarums hembygdsförenings bildarkiv .

Mieån, Nötabråne kraftstation

Yrkesinspektionens kommentarer från 1915

Strömma Bommullspinneri AB ägde kraftstationen och maskinisten fick även sköta andra uppgifter som att göra band till spinnerimaskinerna i fabriken.

Turbin från 1904.

Mieån, Tararps kvarn

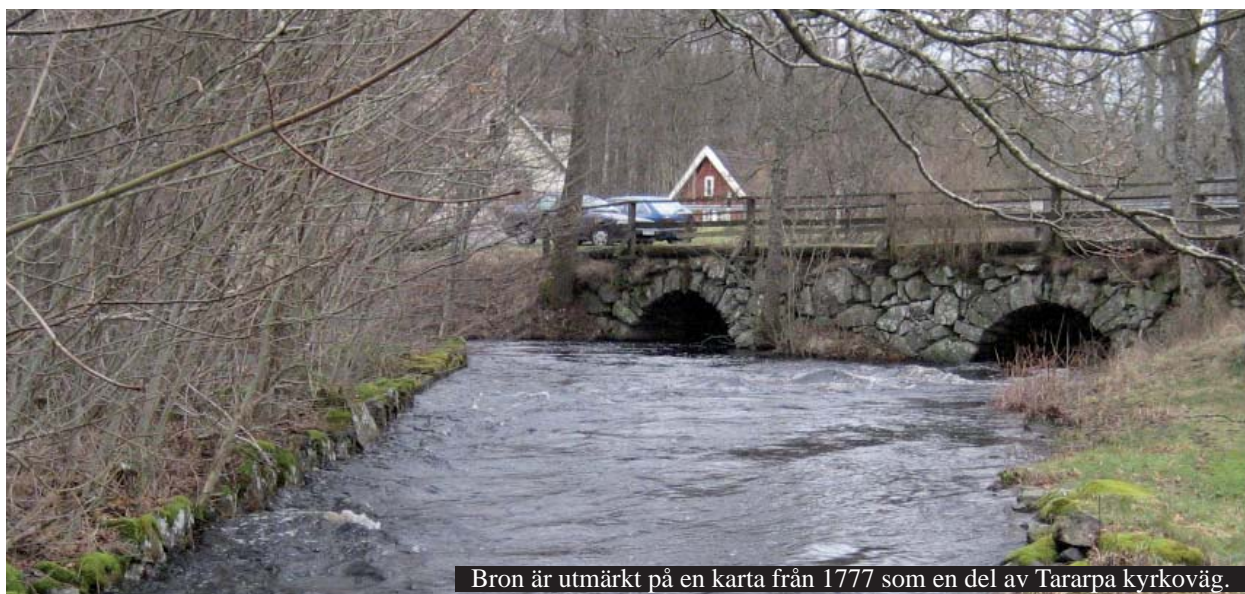
Troligen har Tararps kvarn flyttats vid olika tidpunkter och flera varit i drift samtidigt. Lämningar efter en av de tidigare kvarnarna finns en bit uppströms bron. Den är utmärkt som Tararps kvarn på kartor från slutet av 1700-talet.

På samma kartor finns ytterligare Tararps kvarnar utmärkta, bland annat där resterna efter kvarnen som var i drift 1890-1948 finns. Det var den sista kvarnen i området och där finns tydligast lämningar efter verksamheten, med stenskoning längs åkanten, dammvall, rester efter dammlucka, kvarnränna och kvarngrund med träkonstruktioner.

I området finns rester efter kvarnstenar både gjutna och i natursten. Extra järnband till sterna finns.

Området visar på en kvarnplats betydelse för omgivningen. Många verksamheter samlades ofta runt kvarnen. I Tararp fanns bl.a. en lanthandel, smedja och sömmerskans hus.

Längs den västra åfåran finns också kvarnar utmärkta (Froarps kvarnar) i slutet av 1700-talet. Vattenståndet var för högt för att se ordentligt och komma till alla platser, men åfåran är rensad och har ett litet fall.

Kvarngrund. Verksamheten lades ner 1948. Gjuten kvarnsten i förgrunden.

Källa: Lantmäteriet, Ägobeskrivning 1781

Mjöl och djurfoder framställdes.

Kvarnränna med rest av dammlucka

Mieån, Granefors Bruk

Granefors bruk anlades som stadsunderstött manufakturverk på 1730-40-talen. En kopparhammare fanns tidigare på platsen. Bolagsbildningen skedde år 1889 och fick namnet Granefors Koppar- och Mässingsfabrik AB. Ursprungligen tillverkades kopparplåt och senare kopparrör.

Granefors bruk består av två anläggningar, varav det övre är det äldsta. Båda verken är belägna vid var sitt fall. Vid det övre verket finns valsverket från 1851, såg och äldre snickeri för tillverkning av emballage. Kontorsbyggnaden är ombyggd till privatbostad. Runt verket ligger bruksarbetarbostäder. Trälängor från ca 1900 och flerfamiljshus från 1940-50-talet, samt tvättstuga. Produktionen i den övre anläggningen lades ner på 1940-talet.

F.d. kopparsmedja

Gasgeneratorhus

Tidigare brukskontor

Tidigare tvättstuga

Nedre verket tillverkade rördrageri och avsningsverk från runt sekelskiftet 1900. År 1952 uppfördes en ny maskinhall med modern utrustning för kopparrörsdragning. Kontors/bostadsbyggnaden är från ca 1900. I övrigt är bebyggelsen från 1970-talet och framåt. Produktionen lades ner 1999.

Äldsta delen av nya fabriken. Turbinhuset är borta, men rännan för att leda vattnet dit finns kvar.

Mieån, Strömma Bomullsspinneri AB

På platsen har det tidigare legat barkstamp, garveri, pappersbruk och mjölkvarn. Strömma Bomullsspinneri anlades 1831 och ombildades till aktiebolag 1867.

Vid 1800-talets slut omfattade produktionen även tvinnat garn och bomullsväveri. I slutet av 1940-talet gjordes de sista större nybyggnadsarbeten vid fabriken när ett stort väveri uppfördes. Driften lades ner på 1970-talet.

Industribyggnader från samtliga perioder finns bevarade, men är tomma på inventarier. Det finns även arbetarbostäder och disponentvillan. Blekinge museum gjorde en kulturhistorisk dokumentation av området 1989.

Välbevarad och sammanhållen industrimiljö, men ombyggda lokaler.

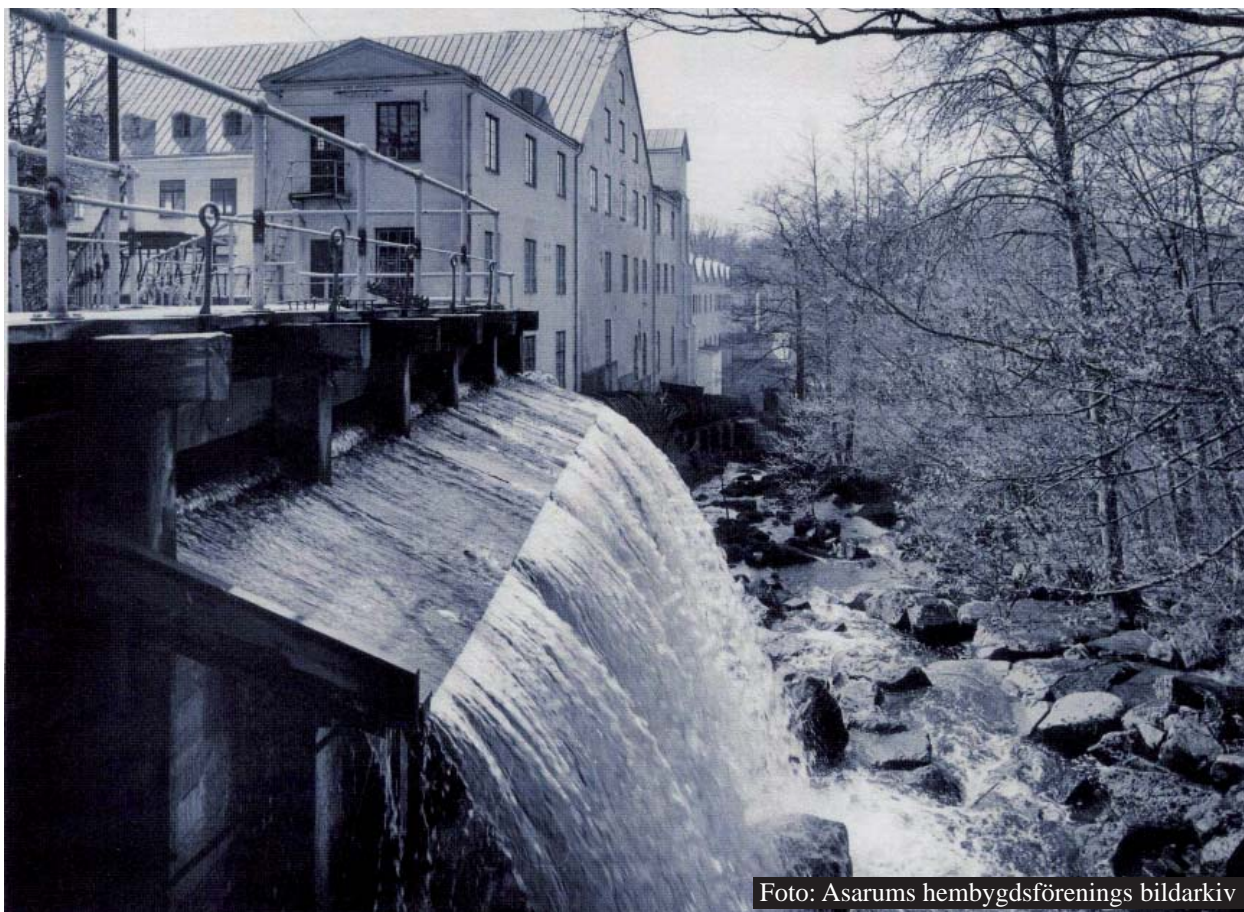

Foto: Asarums hembygdsförenings bildarkiv

Mieån, Jannebergs kvarn

Nya kvarnen uppfördes 1863 och Stampamölan revs. En källare som tillhörde det tidigare garveriet finns kvar. I denna förvarades hudarna.

Det sägs att den nya kvarnen var Västra Blekinges första valskvarn (obekräftad uppgift). Kvarnen drevs med vattenkraft till 1920, sedan övergick man till elkraft.

Kvarnen moderniserades 1934 och fick då två valsverk, renseri och kärnputs, tre par stenar, grynverk m.m. Ett tryckluftsaggregat för kvarnstenshuggning ska ha funnits. Vattenfallet på 3,6 m gav drivkraft hela året, men med tillskottskraft från Sydkraft.

Inom området finns en tidigare kvarn med anor från 1600-talet. Träbyggnaden har tre våningar och innehåller kontor.

Till Jannebergs kvarn hörde också tegelbruk, bränneri och smedja.

Tegelbruket anlades på 1880-talet för tillverkning av mur- och taktegel, samt dräneringsrör. Leran var tagen strax norr om bruket. Ursprungligen hade bruket en ringugn med torkloft och separata torklador. På 1940-talet byggdes en kammaretorkanläggning (enda i länet). På 1960-talet byggdes ett nytt ugnshus i tegel kring den gamla ugnen. Tegelbruket lades ner 1973 och ringugnen är riven. Kammartorkorna och ugnbyggnaden står kvar och har senare använts som spannmålslager.

Bränneriet från tidigt 1800-tal ligger intill huvudgården. Där framställdes bland annat råsprit för L O Smiths spritfabrik.

Kraftstationen byggdes 1919 för att försörja Jannebergs gård, dess industrier och kringliggande fastigheter. Den uppfördes i tegel och betong och innehöll två turbiner om 160 hkr och en generator om 125 hkr.

Mieån, Jannebergs kvarn

Byggnader vid Janneberg och Stampen. Kvarnen var till vänster. Till höger syns hjulhus och stampen fanns i byggnaden bakom. Byggnaderna brann 1859. Målning av Nils Brorsson. Foto: Asarums hembygdsförenings bildarkiv.

Karlshamns museums bildarkiv

Karlshamns museums bildarkiv

Mieån, Jannebergs kvarn och kraftstation

Jannebergs kraftstation uppfördes 1919 i tegel och betong.

Mieån, Rosenborgs kvarn/Nya Mölle

Nya Mölle kvarn anlades i två våningar i början av 1700-talet. Fallet var 1,5 meter. Kvarnverket drevs av både turbin och vattenhjul. Det fanns även ett sågverk för eget behov.

Kvarnen är uttriven, men rester efter dammen och grund finns. Stensatt kant på östra sidan av ån. Två turbiner finns upplagda på västra sidan.

Karlshamns museums bildarkiv

Store Mölla från 1718, börjar i slutet av 1700-talet att kallas för Tyska möllan. Den låg på östra åkanten medan Såpebruket låg på västra åkanten. Tyska möllan blev 1897 stensliperi. Denna byggnad finns kvar samt delar av dammvallen. Karlshamns museums bildarkiv.

Karlshamns museums bildarkiv

Mieån, Store Mölla/Tyska Mölla

